

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА

Педагогічний факультет
Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та
реставрації творів мистецтва

До захисту допущено
Завідувач кафедри
_____ Урсу Н.О.
« ____ » _____ 2020 р.

Дипломна робота бакалавра
з теми
КВІЛТ ГЕОМЕТРІЯ В ТЕКСТИЛЬНОМУ ДИЗАЙНІ

Виконала: студентка 4 курсу галузі знань 0202
Мистецтво напряму підготовки 6.020208
Декоративно-прикладне мистецтво
денної форми навчання

Гаврилюк Марія Гнатівна

Керівник:

Луць С.В., кандидат мистецтвознавства,
старший викладач

Рецензент:

Шульц Н. А., кандидат мистецтвознавства,
старший викладач

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ...	5
1.1. Історія виробництва текстилю.....	5
1.2. Історія клаптикового шиття	11
Висновки до розділу 1.....	17
РОЗДІЛ 2. ОЗДОБЛЕННЯ ТЕКСТИЛЮ.....	19
2.1. Декоративне оздоблення текстилю.....	19
2.2. Українська народна вишивка.....	32
2.3. Аплікація як елемент оздоблення.....	38
Висновки до розділу 2.....	43
РОЗДІЛ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕКСТИЛЬНИХ ВИРОБІВ.....	45
3.1. Колір і фактура як засіб художньої виразності текстилю.....	45
3.2. Властивості текстильних матеріалів	49
3.3. Етапи створення текстильної мозаїки	54
Висновки до розділу 3.....	62
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність дослідження. В сучасних умовах масового виробництва витворів прикладного мистецтва підвищується значущість художньої майстерності. Текстильна промисловість на початку нового століття ввійшла в список передових галузей світової індустрії, що найбільш інтенсивно розвиваються. У той же час вітчизняна текстильна промисловість поступово втрачає раніше зайняті позиції, її відсоток в економіці країни складає 0,5 %, тому вона має потребу в корінній реорганізації та технічному переоснащенні. Їхньою основою повинні стати новітні ефективні й екологічно безпечні технології, що дозволяють забезпечити випуск конкурентоспроможної продукції високої якості і різноманітного асортименту. Виконання цієї задачі залежить від вирішення ряду проблем, пов'язаних з удосконаленням технологічного процесу опорядження текстильних матеріалів [5].

Актуалізація процесів інтеграції національних традицій та іновацій в сучасному мистецтві і дизайні обумовлює необхідність використання їх у всіх видах художньо-проектної діяльності, у тому числі в дизайні текстилю. Теоретичні дослідження засобів художньої виразності у сфері дизайну текстилю, як самостійної сфери дизайнерського проектування, можуть стати однією із суттєвих складових формування національної моделі дизайну, обумовлюючи таким чином актуальність роботи [27].

Об'єктом дослідження роботи є дизайн, як вагомий елемент сучасного художнього текстилю.

Предметом дослідження роботи є процес становлення та розвитку текстильного дизайну.

Мета роботи полягає в необхідності формування нових дизайнерських підходів у мистецтві художнього текстилю, вивченні причин і способів їхнього вирішення у створенні дизайнерських виробів.

Відповідно до зазначеної мети виникає необхідність вирішення таких завдань:

- вивчити історію виробництва текстилю;
- визначити властивості текстильних матеріалів;
- дослідити специфіку оздоблення текстильних виробів;
- визначити перспективи розвитку діяльності текстильної промисловості.

Методами дослідження при розгляді дизайну текстилю як складової цілісної системи художньо-проектної діяльності використовувався системний підхід. Під час аналізу матеріалів, присвячених історії становлення дизайну текстилю, зразків текстильних виробів було застосовано метод систематизації архівно-історичних матеріалів. З метою виявлення естетичних особливостей художніх тканин, залежно від засобів виготовлення та їх призначення, автор користувався методом композиційно-порівняльних характеристик. Дослідження питань впливу складу сировини та виробничих технологій на рівень художньої виразності продукції текстильного дизайну, а також виявлення прийомів кольоро-фактурного опорядження текстилю здійснювалося в процесі практичних експериментів та з урахуванням висновків авторів проектно-художніх розробок. Методи порівняльного аналізу та проектної екстраполяції використовувались для виявлення характерних рис та тенденцій розвитку дизайну текстилю [4].

Практичне значення. Матеріали й результати даної роботи можуть знайти застосування в практичній діяльності сучасних дизайнерів текстилю, а також серед теоретиків, мистецтвознавців, культурологів при написанні підручників, навчальних посібників та наукових робіт. Одержані результати можуть бути використані при викладанні курсів з історії та теорії дизайну, історії української культури і мистецтва в вищих навчальних закладах дизайнерського спрямування [31].

Структура і обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Обсяг роботи складає 68 сторінок.

ВИСНОВКИ

Отже, в процесі виконання даної роботи були здобуті навички та знання з вивченням історії виробництва та розвитку текстилю. Також визначили основні властивості текстильних матеріалів. В процесі роботи було досліджено специфіку оздоблення виробів. Визначили перспективи розвитку діяльності текстильної промисловості.

Відповідно до зазначеної мети було розглянуто ряд завдань:

- вивчено історію виробництва текстилю;
- визначено властивості текстильних матеріалів;
- досліджено специфіку оздоблення виробів;
- визначено перспективи розвитку діяльності текстильної промисловості.

Досліджено сучасний асортимент тканини та інших швейних матеріалів дає широку можливість для різноманітного оформлення одягу та інших речей побутового призначення.

Поряд із збільшенням об'єму виробництва тканин значно оновився їх асортимент і покращилася якість. Створені тканини нових структур, красивих відтінків і малюнків зі спеціальними оздобленнями, які надають тканинам незминаючі, водостійкі та інші властивості. Тканинам нового часу властива легкість і пластичність. Пропонуються стрічки зі складками двох шарів, з друкованим малюнком, з ефектом деграде (висвітлення). На прозорих стрічках яскраві кольори пом'якшуються, металічний блиск перетворюється в делікатне сяйво. Широко використовуються шнури – однотонних яскравих кольорів або двоколірних складного переплетення. Квітковими мотивами прикрашенні тасьми, жаккардові стрічки, мережива.

Оздоблення одягу допомагає дизайнеру створювати нові образи, нові моделі, підкреслити неповторність силуетів і функціональне призначення вбрання. Під час його застосування, існує лише одне правило: необхідно мати відчуття міри. Сучасне моделювання дозволяє використання різноманітних видів оздоблення. Іноді моделі дуже перевантаженні фактурою та

оздобленням, але навіть це не завжди заважає дотримуватися відчуття міри, потрібно лише особливе композиційне сприйняття. Оздоблення використовують для різних цілей:

- акцентування форми виробу чи його частин;
- членування форми на частини;
- об'єднання частин форми або декількох самостійних форм.

Для того, щоб пошити гарний, зручний одяг, велике значення має кожний етап виготовлення виробу – від ручних стібків до прасування готових моделей. Щоб випускати швейні вироби гарної якості, не достатньо мати хорошу, красиву тканину, необхідно використовувати в виробництві нові методи обробки, нове обладнання і різноманітне цікаве оздоблення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонович Є. А. Художні техніки / Є. А. Антонович, В. І. Проців, С. П. Сенд. – Київ : «ІЗМ», 1997. 312 с.
2. Арманд Т. Руководство по росписи ткани / Т. Арманд. – М.: 2002.
3. Белкіна Е. О. Виховання мистецтвом / Е. О. Белкін.: «Мистецтво та освіта». – Київ, 2001. С. 36-38.
4. Бузов А. Д. Матеріалознавство швейного виробництва / А. Д. Бузов. – М., Легпромбутіздат, 1986.
5. Валли Б. Д. Лоскутное шитье / Валли Берти Джанна, Риколфи Россана; [пер. с итал. ООО «Мир книги»]. – М. : Мир книги, 2004. 80 с.
6. Гасанова Н. С. Текстиль в дизайне інтер'єра / Н. С. Гасанова. К.: «Будівельник», 1987, 88 с.
7. Гильман Р. Художественная роспись тканей / Р. Гильман. – М.: Владос, 2003.
8. Грин М. Э. Шитье из лоскутов : книга для учащихся / Мэри Энн Грин; [пер. с англ. Л. Н. Белой]. – М. : Просвещение, 1987. 58 с.
9. Гургула І. Народне мистецтво західних областей України / І. Гургула. – К. : Мистецтво, 1966. 80 с.
10. Гущина К. Г. Ассортимент, свойства и технические требования к материалам для одежды / К. Г. Гущина, Беляева С. А. – М., Легкая индустрия, 1978.
11. Давыдов С.Г. Батик / С. Г. Давыдов. – М.: АСТ - ПРЕСС КНИГА, 2005.
12. Дутка Р. М. Українські вибійчані тканини : автореф. дис... канд. мистецтв. : спец. 17.00.06 – «Декоративне і прикладне мистецтво» / Р. М. Дутка. – Л, 1995. 35 с.
13. Жоголь Л. Е. Декоративное искусство в современном интерьере / Л. Е. Жоголь. К.: «Будівельник», 1986, 200 с.
14. Жук А. К. Сучасні українські художні тканини / А. К. Жук. – К.: Наук. думка, 1985. 114 с.

15. Жук А. К. Український народний килим / А. К. Жук. – К., 1966. – 151 с.
16. Зак І. С. Довідник по швейному обладнанню / І. С. Зак, Горохов І. – К., Легка індустрія, 1981.
17. Запаско Я. П. Українське народне килимарство / Я. П. Запаско. – К., 1973. 113 с.
18. Захарчук-Чугай Р. Українська народна вишивка. Західні області УРСР / Р. В. Захарчук-Чугай. – К. : Наук. думка, 1988. 190 с.
19. Земпер Г. Практическая эстетика / Г. Земпер. – М. : Искусство, 1970. 320 с.
20. Кара-Васильєва Т. В. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю» / Кара-Васильєва Т., Чегусова З. – К. : Либідь, 2005. 280 с.
21. Кара-Васильєва Т. В. Українська сорочка Томоріс / Т. В. Кара-Васильєва. К. 1994. 232 с.
22. Когут Г. В. Українські «панські» килими XVI-XVIII ст. (Історія та стилістика) : автореф. дис.канд. мистецтв. : спец. 17.00.06 – «Декоративне і прикладне мистецтво» / Г. В. Когут. – Л., 2003. 20 с.
23. Козлова Т. В. Моделювання і художнє оформлення жіночого і дитячого одягу / Т. В. Козлова, Л. П. Ритвінська, З. Н. Тимашова. – М. Легкопромбітідат, 1990.
24. Кусько Г. Д. Кафедра художнього текстилю Львівської національної академії мистецтв: становлення, розвиток, потенціал / Г. Д. Кусько // Вісник ЛНАМ. Вип. 17. – Л. : ЛНАМ, 2006. С. 25 –40.
25. Кусько Г. Д. Новий текстиль: виникнення, поступ і контури явища / Г. Д. Кусько // Мистецькі студії. – № 2 – 3. – Л., 1993. С. 41 –46.
26. Кусько Г. Д. Рух мистецтва тканини в Україні / Г. Д. Кусько // Художній текстиль. Львівська школа: альбом / Укл. Печенюк Т. Г. – Л. : Поллі, 1998. С. 78 – 81.

27. Кусько Г. Д. Сучасний український текстиль : еволюція, досвід, перспективи / Г. Д. Кусько // Студії мистецтвознавчі. – №1. – Львів, 2009. С. 82 –88.
28. Луковська О. Відділ художнього текстилю Львівського коледжу декоративного та ужиткового мистецтва ім. І.Труша. Художня освіта і творчі проблеми / О. Луковська // Вісник ХДАДМ. – 2004. – № 7. С. 42 – 51.
29. Луковська О. Діяльність кафедри художнього текстилю ЛНАМ : традиції і новаційні пошуки / О. Луковська // Вісник ХДАДМ. – 2006. – № 12. С. 94-101.
30. Луковська О. І. Художнє ткацтво Львова другої половини ХХ ст. (художні особливості, традиції, новації) : дис. ... канд. мистецтв. : спец. 17.00.06 - «Декоративне і прикладне мистецтво» / О.І. Луковська. –Л., 2007. 161 с.
31. Мальцева Є. П. Матеріалознавство швейного виробництва / Є. П. Мальцев. – М. «Легка і харчова промисловість», 1983.
32. Мартынова Л. Художественная роспись тканей / Л. Мартынова. – 1966.
33. Михайловська Л. М. Текстильные товары, товароведение / Л. М. Михайловська. – М. Изд. Экономика, 1990.
34. Моран А. Декоративно-прикладное искусство / А. Моран. – М., 1999, 250 с.
35. Нестерова Д. В. Лоскутные фантазии. Лоскутное шитье / Д. В. Нестерова. – АСТ, Астрель, 2010. – 32 с.
36. Никорак О. І. Українська народна тканина ХІХ-ХХ ст. Типологія, локалізація, художні особливості / О. І. Никорак. – Л. , 2004. 584 с.
37. Печенюк Т. Г. Сучасні тенденції розпису на тканині // Художній текстиль. Львівська школа : альбом / Укл. Печенюк Т. Г. – Л. : Поллі, 1998. С. 74 –77.
38. Печенюк Т. Колаж у текстилі : від техніки до операційного мислення / Т. Печенюк // Вісник ЛАМ. Вип. 19. - Л. : ЛНАМ. 2008. С. 80 – 87.

39. Романенко Н. Г. Цвет в дизайне текстиля / Н. Г. Романенко, И. Я. Яковец, Ю. П. Ищенко / Вісник Харк. держ. акад. дизайну і мистец. – 2009 – № 9. С. 91 – 96.
40. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) [текст]: навч. посіб. / М. Р. Селівачов. – 2-е вид., допов. та випр. – К. : Редакція вісника «АНТ», 2009. 408 с.
41. Сидорович С. Й. Художня тканина західних областей УРСР / С. Й. Сидорович. – К.: Наук. думка, 1979. 152 с.
42. Сусак К. Р. Українське народне вишивання / К. Р. Сусак, Н. А. Стеф'юк. К. : Наук. світ, 2006. 284 с.
43. Цимбала Л. І. Золототкацтво Галичини XVIII – першої третини XX ст. (Історія, типологія, художньо-стильові особливості) : автореф. дис. канд. мистецтв. : спец. 17.00.06 – «Декоративне і прикладне мистецтво» / Л. І. Цимбала. – Л., 2003. 19 с.
44. Шмагало Р. Народні традиції килимарства Галичини і художньо-промислова освіта кінця XIX – початку XX ст. / Р. Шмагало // Діалог культур : Україна у світовому контексті. Філософія освіти: Зб. наук. пр. – Л. : Світ, 1999. - Вип. 4. С.181-189.
45. Шмагало Р. Т. Мистецька освіта в Україні середини XIX – середини XX ст.: структурування, методологія, художні позиції / Р. Т. Шмагало. – Л. : Укр. технології, 2005. – 526 с.
46. Шмагало Р. Т. Словник митців-педагогів України та з України у світі 1850-1950 / Р. Т. Шмагало. – Л. : Укр. технології, 2002. 143 с.
47. Шульга З. М. Ткацький осередок у Глинянах / З. М. Шульга // Художній текстиль. Львівська школа. – Л. : Поллі, 1998. С. 24 – 35.

Інтернет-ресурси:

48. Myquilt. Лоскутне шитьє [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://myquilt.ru>.
49. Quiltstudio – Студія Квилта, Печворка и Лоскутного шитья [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://quiltstudio.ru>.

50. Б. Штауб-Вахсмут. Пэчворк и квилт. Лоскутное шитьё. Профиздат. 2007 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.labyrinth.ru>.
51. Зайцева О. Лоскутное шитьё: Практическое руководство [Электронный ресурс]. –Режим доступа: <https://vnovinky.ru>.
52. Иванова Ю. Игра в лоскуты Веры Щербаковой. – Тверь: Культура и традиции, 2007 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://piko-train.ru>.
53. Исторический обзор // Золушка шьёт. – 2004. – № 48. Специальный выпуск. Сентябрь.
54. [Лоскутное шитьё. Техника. Приёмы. Изделия. Л. Банакина, АСТ Пресс, 2006](#) [Электронный ресурс]. –Режим доступа: <https://market.yandex.ru>.
55. Лоскутное шитьё [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://loskutiki.ru>.
56. Нагель О. Художественное лоскутное шитьё: Основы лоскутного шитья и традиции народного текстильного лоскута: Учебно-методическое пособие для учителя. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.wikiwand.com>.
57. Пастель [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://uk.wikipedia.org/wiki/Пастель>. – Назва з екрана.
58. Страна мастеров. Популярные мастер-классы в технике Пэчворк [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://stranamasterov.ru>.
59. Штауб-Вахсмут Б. Пэчворк и квилт. Лоскутное шитьё. – Профиздат, 2007 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.combook.ru>.